

**DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE
AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
Faculty «Economic and Business»**

Scientific papers
**OF DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE
AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
(ECONOMIC SCIENCES)**

№ 2 (44)

Melitopol, 2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ	EDITORIAL BOARD
051 - Економіка	051 - Economy
Кальченко С.В. – д.е.н., професор; Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного (ТДАТУ)	Kalchenko S.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University (TSATU)
Грибова Д.В. - д.е.н., доцент; ТДАТУ	Grybova D.V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Єременко Д.В. – д.е.н., доцент; ТДАТУ	Yeremenko D.V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Карман С.В. – к.е.н., доцент; ТДАТУ	Karman S.V. – PhD, Ass. Prof., TSATU
Карпенко А.В. – д.е.н., доц., Національний університет «Запорізька політехніка»	Karpenko A.V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., National university «Zaporizhia polytechnic»
Колокольчикова І.В. – д.е.н., доцент; ТДАТУ	Kolokolchikova I.V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Попова Т.В. - к.е.н., доцент; ТДАТУ	Popova T.V. – PhD, Ass. Prof., TSATU
Свиноус І.В. – д.е.н., професор, Білоцерківський національний аграрний університет	Svinous I.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Bila Tserkva national agrarian university
Череп О.Г. – д.е.н., професор, Запорізький національний університет	Cherep O.H. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Zaporizhzhya national university
Чернявська Т.А. – д.е.н., професор, Державна вища професійна школа, м. Конін, Польща	Cherniavska T.A. - Doctor of Economic Sciences, Professor, State Higher Professional School, Konin, Poland
071 – Облік і оподаткування	071 - Accounting and taxation
Давидюк Т.В. – д.е.н., професор, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Davydyuk T.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National technical university "Kharkiv polytechnic institute"
Замула І.В. – д.е.н., професор, Житомирський державний технологічний університет	Zamula I.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Zhytomyr state technological university
Сокіл О.Г. - д.е.н., доцент, ТДАТУ	Sokil O.H. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Трачова Д.М. – д.е.н., доцент, ТДАТУ	Trachova D.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
072 – Фінанси, банківська справа та страхування	072 – Finance, banking and insurance
Вдовенко Л.О. – д.е.н., доцент; Вінницький національний аграрний університет	Vdovenko L.O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Vinnytsia national agrarian university
Гривківська О.В. – д.е.н., професор; ПВНЗ «Європейський університет»	Hryvkivska O.V. – Doctor of Economic Sciences, Professor, PHEI «European University»
Давиденко Н.М. – д.е.н., професор, Національний університет біоресурсів і природокористування	Davidenko N.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National university of life and environmental sciences
Демченко І.В. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Demchenko I.V. - PhD, Ass. Prof., TSATU
Танклевська Н.С. – д.е.н., професор, Херсонський державний аграрний університет	Tanklevska N.S. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Kherson state agrarian university
Трусова Н.В. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Trusova N.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Тулай О.І. – д.е.н., професор, Тернопільський національний економічний університет	Tulai O.I. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Ternopil national economic university
Яцух О.О. – д.е.н., доцент; ТДАТУ	Iatsukh O.O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
073 - Менеджмент	073 - Management
Васильківський Д.М. – д.е.н., доцент, Хмельницький національний університет	Vasylkivsky D.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Khmelnitsky national university
Гудзинський О.Д. – д.е.н., професор, Національний університет біоресурсів і природокористування	Hudzynskiy O.D. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National university of life and environmental sciences
Нестеренко С.А. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Nesterenko S.A. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Синяєва Л.В. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Synayeva L.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Судомир С.М. – д.е.н., професор, Бережанський агротехнічний інститут	Sudomyr S.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Berezhany Agrotechnical Institute
Ткач А.А. – д.е.н., Жешувська Політехніка ім. Ігнація Лукасевича, м. Ряшів, Польща	Tkach A.A. - Doctor of Economic Sciences, Polytechnic RZESOWSKIEJ, Ryashiv, Poland
075 - Маркетинг	075 - Marketing
Буднікевич І.М. – д.е.н., професор, Чернівецький національний університет	Budnikievych I.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Chernivtsi national university
Керімова У.К. – д.е.н., професор, Казахський національний аграрний університет, академік Національної академії наук Казахстану, м. Алмати, Казахстан	Kerimova Ukilai Kerimovna - Doctor Of Economic Sciences, Professor, Kazakh national agrarian university, academician of the National academy of sciences of Kazakhstan, Almaty, Kazakhstan
Коноваленко А.С. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Konovalenko A.S. - PhD, Ass. Prof., TSATU
Легеза Д.Г. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Leheza D.G. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Серських Н.С. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Serskykh N.S. - PhD, Ass. Prof., TSATU
Вішал Даджар - д.е.н., професор, у-т Аміті, м. Нойда, Індія	Vishal Dagar - PhD, Ass. Professor, Amity Un-ty NOIDA, India
Вей Фен – д.е.н., проф., Північно-західний університет A&F	Wei Feng – professor, Northwest A&F University
076 – Підприємство, торгівля та біржова діяльність	076 - Entrepreneurship, trade and stock-taking activities
Боравські П. – д.е.н., професор, Вармінсько-Мазурський університет, м. Ольштин, Польща	Bórawski P. - Doctor of Science, Professor, University of Warmia and Mazury, Olsztyn, Poland
Безугла Л.С. – д.е.н., доцент, НТУ «Дніпровська політехніка»	Bezhuhla L.S. - Doctor of Science, Ass. Prof, NTU " Dnipro University of Technology"
Волощук К.В. – д.е.н., професор, Подільський державний аграрно-технічний університет	Voloshchuk K.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Podilsky state agrarian and technical university
Михайлов А.М. – д.е.н., доцент, Сумський національний аграрний університет	Mykhailov A.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Sumy national agrarian university
Севідова І.О. – д.е.н., доцент, Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва	Sievidova I.O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Kharkov national agrarian university named after V.V. Dokuchaev
Яворська Т.І. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Yavorska T.I. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU

Засновник

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Факультет економіки та бізнесу

УДК 631.1(06)

Збірник наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки) / За ред. С.В. Кальченка. – Мелітополь:
Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2021. - № 2(44). –
212 с.

Голова редакційної колегії (науковий редактор):

Кальченко С.В. – д.е.н., професор кафедри бізнес-консалтингу
та міжнародного туризму

Відповідальні за випуск збірника:

Ортіна Г.В. – д-р. держ. упр., доцент, декан факультету
економіки та бізнесу
Кальченко С.В. - д.е.н., професор кафедри бізнес-консалтингу
та міжнародного туризму
Демченко І.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської
справи та страхування

Комп'ютерна верстка: Демченко І.В.

Збірник наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки) включений до Переліку наукових фахових
видань України, є науковим виданням, в якому можуть бути
опубліковані основні результати дисертаційних робіт (наказ
МОН №1328 від 21.12.2015 р.).

Відповідно до Порядку формування Переліку наукових
фахових видань України (наказ МОН України від 15 січня
2018 року № 32) присвоєно категорію «Б», що затверджено
наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020
№ 886.

Друкуються за рішенням Вченої ради
Таврійського державного агротехнологічного університету
(протокол №01 від 31.08.2021 р.).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації КВ №24284-14124 ПР від 24.12.2019 р.

ISSN 2519-884X

Index Copernicus Value (ICV) 2016: 47.1
Index Copernicus Value (ICV) 2017: 55.32
Index Copernicus Value (ICV) 2018: 55.94
Index Copernicus Value (ICV) 2019: 56.52

Digital Object Identifier System (DOI)

Матеріали друкуються мовами оригіналів – українською,
російською та англійською.
Погляди редколегії не завжди збігаються з позицією авторів.

Адреса редакційно-видавничого відділу:

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Навчальний корпус №2, кабінет 2.206
пр-т Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.
72312, Україна
тел./факс. (0619) 42-32-01
e-mail: sp_tsatu@tsatu.edu.ua, ludsln2017@ukr.net

Підписано до друку 31.08.2021 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Ум.-друк. арк. 15
Наклад 100.

Мелітопольська типографія «Люкс»
ПП Верескун В.М. св. ДК № 1125
72312, м. Мелітополь, вул. Грушевського, 10
тел. (0619) 444511

Надруковано з готового оригінал-макету у Мелітопольській
типографії «Люкс»

© Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)

№ 2 (44), 2021

ЗМІСТ

МЕНЕДЖМЕНТ

Агєєва І.В.
ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ..... 5

Бочарова Н.О.
АДМІНІСТРУВАННЯ, МОТИВУВАННЯ Й КОМУНІКАЦІЇ ЯК
ЕЛЕМЕНТИ УПРАВЛІНСЬКОГО ЛІДЕРСТВА В СИСТЕМІ
МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ 11

Вороніна Ю.Є., Плотніченко С.Р.
КОНЦЕПЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-
ВІДПОВІДАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА 18

Нехай В.В.
ФОРМУВАННЯ ЗАСАД АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ 24

Синяєва Л.В., Верховод І.С.
АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕХАНІЗМИ РОЗПОДІЛУ І РЕАЛІЗАЦІЇ
РЕСУРСІВ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ 30

Чорна Л.О., Зачоса О.Д., Сурженко Н.В., Добровольська Н.В.
ДЕТЕРМІНАНТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ КРАЇН СВІТУ
В ЗОВНІШНЬОМУ КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 38

ЕКОНОМІКА

Гончар В.В., Полупанова К.О.
THEORETICAL BASIS OF THE FORMATION OF THE
SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY IN THE CONDITIONS
OF TRANSFORMATION..... 45

Гривківська О.В., Збарський В.К., Терещенко М.А.
ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
МАЛИХ ФОРМ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ..... 54

Кальченко С.В., Богданова О.В.
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СІМЕЙНИХ ФОРМ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ 60

Миценко І.М., Сухомлин М.О.
ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА
ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ..... 67

Остапенко С.О.
АГРОПРОДОВОЛЬЧИЙ РИНОК УКРАЇНИ У СИСТЕМІ
СВІТОГОСПОДАРСЬКИХ ЗВ'ЯЗКІВ..... 77

Попова Т.В., Арабаджийський О.І.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У
ЗАПОРІЗЬКОМУ РЕГІОНІ..... 83

Почерніна Н.В. ПРОСТОРОВІ ІНСТИТУЦІЙНІ ПАСТКИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ПОСЛУГАМИ У СФЕРІ ПОДОРОЖЕЙ.....	89	Мазур К.В., Тетієвська Т.М. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	148
Прісс О.П., Карман Т.В., Жукова В.Ф. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	97	ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Сидорук А.В., Бортников Є.Г., Олексенко Р.І. INCOME- ТА INSIDE-ТУРОПЕРЕЙТИНГИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ Й ГОСТИННОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ)	104	Линенко А.В., Хапрова Д.В. ТЕНДЕНЦІЇ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ	154
Тараненко Г.Г., Михайлов В.В. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ТУРИСТИЧНУ ГАЛУЗЬ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	110	Щербина К.М., Мешко Н.П. ІННОВАЦІЙНА БІЗНЕС-МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ МЕТАЛУРГІЙНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ	163
Трусова Н.В., Терещенко М.А. БЕЗПЕЧНИЙ РІВЕНЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ КРАЇН СВІТУ	117	ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ	
МАРКЕТИНГ		Демченко І.В., Трусова Н.В. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	170
Бондаренко В.М., Бондаренко О.В. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ РЕГІОНУ.....	124	Захарова Н.Ю. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	175
Гонтарук Я.В., Бондарук О.С. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	130	Рубцова Н.М. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ В УПРАВЛІННІ СТРАХОВИМ БІЗНЕСОМ	184
Душина А.Є., Мешко Н. П. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗШИРЕННЯ ПОСЛУГ DIGITAL МАРКЕТИНГУ НА ЗОВНІШНІХ РИНКАХ	137	Трусова Н.В., Радченко Н.Г., Піхняк Т.А. ПОДАТКИ В СИСТЕМІ МОБІЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ДОХОДІВ.....	166
Мазур К.В., Легойда А.О. ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ СЕЛЕКЦІЇ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ.....	143	Трусова Н.В., Чкан І.О., Гривківська С.М. РОБОТА ІНСТРУМЕНТІВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	202
		Вимоги щодо розміщення статей у Збірнику наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)	209

УДК 330.101; DOI: 10.31388/2519-884X-2021-44-60-66

*Кальченко С.В., д.е.н, проф.
Богданова О.В., аспірантка
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІМЕЙНИХ ФОРМ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ

Анотація. В статті досліджено теоретичні аспекти функціонування сімейних форм аграрного виробництва України. Зазначено важливість даної категорії аграріїв для розвитку сільського господарства та забезпечення процесу розбудови сільських територій. Визначено специфічні фактори впливу на функціонування сімейних форм аграрного виробництва як соціально-економічного утворення. Обґрунтовано необхідність дослідження взаємодії між виробничою та соціальною складовими розвитку даної категорії сільськогосподарських виробників. Проведено дослідження впливу соціальних чинників сімейних форм аграрного виробництва на характер використання наявного ресурсного потенціалу. Проаналізовано особливості формування специфіки соціально-культурної системи даної категорії аграріїв як результату специфіки способу їхнього господарювання. Сформульовано напрями коригування культурного середовища господарств селянського типу з метою підвищення рівня розвитку місцевих громад в економічному, соціальному та адміністративному аспектах.

Ключові слова: сімейне виробництво, селянське господарство, соціально-економічна діяльність, культурне середовище, аграрне виробництво.

JEL code classification: O17; Q12; R20

*Kalchenko S.V., Doctor of Economics, prof.
Bohdanova O.V., postgraduate
Dmytro Motornyi Tavria state agrotechnological university*

THEORETICAL FUNDAMENTALS OF SOCIO-ECONOMIC ACTIVITY OF FAMILY FORMS OF AGRICULTURAL PRODUCTION OF UKRAINE

Abstract. Introduction. Under modern conditions of functioning of the national economic system, the importance of family forms of management is growing. Small business is one of the important forms of alternative employment. This problem acquires special significance in the system of rural areas, where agriculture remains almost the only form of entrepreneurial activity. The importance of ensuring the effective development of this category of farmers determined the relevance of the chosen topic and the nature of the goal. The purpose of the article is to study the theoretical foundations of the functioning of family forms of agricultural production in Ukraine, taking into account the socio-behavioral aspects of their activities. Results. The article identifies specific factors influencing the functioning of family forms of agricultural production as a socio-economic entity. The necessity of research of interaction between production and social components of development of this category of agricultural producers is substantiated. A study of the influence of social factors of family forms of agricultural production on the nature of the use of available resource potential. The peculiarities of the formation of the specifics of the socio-cultural system of this category of farmers as a result of the specifics of the way of their management are analyzed. The directions of adjustment of the cultural environment of peasant-type farms are formulated in order to increase the level of development of local communities in economic, social and administrative aspects. Conclusions. The article highlights the theoretical foundations of the functioning of family forms of agricultural production in Ukraine. Peculiarities of identification of this category of agrarians in normative-legal, statistical and scientific literature are analyzed. The basic moral and ethical principles of functioning of peasant farms are determined. The importance of disseminating these principles within the rural community as a means of promoting its further socio-economic development is proved.

Keywords: family production, peasant economy, socio-economic activity, cultural environment, agricultural production.

Постановка проблеми. За сучасних умов функціонування національної економічної системи зростає значущість сімейних форм господарювання. Малий бізнес приймає на себе не тільки функцію заповнення певного сегменту ринку товарів та послуг. Нині він являє собою одну з важливих форм альтернативної зайнятості населення, способом самореалізації особистості у відповідності до власних уподобань, поглядів та смаків. Більше того, в умовах кризової ситуації, яка нині має місце в системі національної економіки, стимулювання розвитку малих форм підприємницької діяльності є однією важливих завдань державних інституцій на загальнодержавному та регіональному рівнях.

Особливої значущості дана проблема набуває в системі сільських територій, де, після ліквідації колгоспно-радгоспної економічної моделі, сільське господарство залишається майже єдиною формою підприємницької діяльності, результати якої мають стабільний попит на ринку. Разом із цим слід відзначити, що в умовах сучасних реалій національної економіки суттєве місце в структурі виробників сільськогосподарської продукції по цілій низці позицій (виробництво молока, плодоовочівництва, картоплярство тощо) займають аграрії, які взагалі не мають статусу юридичної особи. Особливості їхнього функціонування обумовлені сімейним способом організації економічної діяльності, впливом соціальної складової на характер використання наявного ресурсного потенціалу та інтеграцією в загальну систему відносин на рівні місцевих громад. Важливість забезпечення ефективного розвитку даної категорії аграріїв обумовили актуальність обраної теми та характер поставленої мети.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання функціонування сімейних форм аграрного виробництва знайшли своє відображення в працях вітчизняних та закордонних вчених. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти функціонування сімейних форм аграрного виробництва України знайшли своє відображення в працях роботах В. Збарського[1], Д.Єременко[2], І. Свиноуса[3], І. Коблянської[4] та ін. Зокрема Д.

Єременко вказує на інституційну природу селянських господарств товарного, відмічаючи ефект синергії від поєднання елементів інститутів «сім'я» та «фірма». Специфіка функціонування сімейних форм господарювання в системі соціально-економічних відносин на рівні регіону розглядалася в роботах Borys Shuba та Artur Sotsky[5], Zaneta Simanaviciene, Dirma Virgilijus та Arturas Simanavicius[6]. Зокрема вказується на важливість взаємозв'язку психофізіологічних факторів та економічної поведінки домогосподарств, а саме способу використання наявного ресурсного потенціалу в Литві[6].

Разом із цим, на нашу думку, потребують подальшого дослідження питання, пов'язані із вивченням впливу соціальної та культурної складових на характер економічної діяльності сімейних форм аграрного виробництва.

Мета статті – вивчення теоретичних засада функціонування сімейних форм аграрного виробництва України з урахування соціально-поведінкових аспектів їхньої діяльності.

Основні результати дослідження. Сам по собі сімейний спосіб господарювання є однією з перших форм організації виробничої діяльності. Навіть в процесі адаптації до принципів товарного виробництва збереглися ті базові засади, за якими функціонували сусідські громади в процесі розкладу первісно-суспільного ладу. В більшій мірі ці принципи збереглися в сфері аграрного виробництва, а саме в тих випадках, коли рівень механізації є незначним, а рівень товарності є мінімальним.

Слід відмітити, що дотепер у вітчизняному науковому середовищі не сформовано єдиної дефініції, яка визначає сімейну форму виробництва сільськогосподарської продукції за умов використання переважно власної ресурсної бази. В нормативно-правовій літературі використовуються поняття «фермерське господарство» (здійснює діяльність на товарних засадах, є підприємницькою структурою), та «особисте селянське господарство» (реалізуються тільки надлишки, не є юридичною особою)[7], [8].

В статистичній звітності одночасно застосовуються дефініції «господарство населення», «сільське домогосподарство», що, в свою чергу значно ускладнює процес аналізу діяльності сімейних форм аграрного виробництва України. В переважній більшості вітчизняних наукових джерел прийнято використовувати термін «селянське господарство» для ідентифікації суб'єктів аграрного виробництва, економічна діяльність яких має сімейну форму та характеризується використанням переважно власної ресурсної бази.

В процесі дослідження нами виокремлено наступні специфічні фактори впливу на характер діяльності сімейних форм аграрного виробництва як соціально-економічного утворення.

1. Сімейна форма господарювання.

1.1 Сім'я як ресурсна база. В переважній більшості випадків основу ресурсного потенціалу даної форми господарської діяльності становить майно членів родини. Оскільки наймана праця практично не використовується, то залучаються здебільшого техніка (трактори, комбайни) та додаткові земельні площі (у випадку відповідної галузевої спеціалізації). Більше того, враховуючи можливі перспективи лібералізації земельних відносин, ми можемо прогнозувати скорочення обсягів земель, які селяни зможуть отримати на засадах оренди. Це, в свою чергу, відповідним чином позначиться на обраному напрямку виробничої діяльності.

1.2 Сім'я являє собою особливу форму міжгосподарських відносин в межах окремої адміністративно-територіальної одиниці та її складових. В межах сільської громади кожне з постійно діючих господарств інтегровано в систему міжособистісних відносин, які базуються, в тому числі, і на родинних зв'язках. Також слід зазначити, що досить частою на селі є практика складних сімей, які включають в себе не тільки батьків та дітей, а й осіб з боку членів подружжя. Окремо слід вказати на наявність аналогічних міжособистісних зв'язків на базі релігійних організацій, члени яких вважають себе членами однієї родини та потенційно здатні до спільної виробничо-господарської діяльності.

2. Діалектичне поєднання власника та виробника в межах сімейно-трудоного господарства.

2.1 Суб'єктивний характер оцінювання отриманих результатів та затрачених ресурсів. В даному аспекті ми розглядаємо положення теорії трудоспоживчого балансу, сформульовані О.В. Чаяновим. В результаті спроможності самостійно визначити межі обсягів виробництва та затрат фізичної праці члени селянських господарств намагаються досягти оптимальної ситуації, коли гранична корисність отриманого блага відповідатиме граничній тяжкості затрачених зусиль. Таким чином обсяги виробництва продукції визначаються не намаганням максимізувати розміри прибутків, а намаганням оптимізувати використання трудових ресурсів. За цих умов в межах однієї громади стає можливим існування значної кількості селянських господарств, які виготовляють споріднену сільськогосподарську продукцію та не конкурують між собою.

2.2 Відсутність факту експлуатації власником ресурсів найманих працівників. Повна самостійність у виборі організаційно-управлінських рішень, почуття власника доходів є важливим стимулом до участі в сімейній формі господарської діяльності для осіб із підприємницько активною свідомістю. Разом із цим відсутність використання найманої праці створює певні обмеження у розвитку для даної категорії аграріїв.

2.3 Можливість коригування вектору функціонування господарства у відповідності до потреб його членів. Переважна більшість сімейних господарств відносяться до малого бізнесу, їхня діяльність не передбачає значних фінансових затрат та ними не контролюються значні сегменти відповідного галузевого ринку. Також вони досить рідко пов'язані умовами довгострокових (10-15 років) контрактів із переробниками або трейдерами. В результаті селяни мають широкі можливості щодо швидкої переорієнтації власного галузевого напрямку у випадку необхідності.

3. Аграрне виробництво як основне джерело доходу селянської родини.

3.1 Взаємопов'язаність життєвого та технологічного ритмів. На відміну від промисловості або торгівлі, сільськогосподарське

виробництво тісно пов'язане із біологічними процесами. Останні, в свою чергу, передбачають проведення технологічних операцій у відповідності до чітко встановленого графіку, причому зміни у встановленому ритмі є неприпустимими. Дана ситуація є однаково справедливою як в рослинництві, так і в тваринництві. В результаті члени селянського господарства вимушені коригувати власний режим дня, термін роботи та відпочинку у відповідності до обраного галузевого напрямку. В широкому сенсі ми можемо констатувати факт формування селянського способу життя як форми функціонування домогосподарства, що займається виробництвом аграрної продукції, використовує власне техніко-технологічне забезпечення та дотримується відповідних морально-етичних принципів.

3.2 Взаємопов'язаність продуктивності праці та демографічного етапу розвитку родини. Оскільки ресурсною базою селянського господарства є потенціал членів родини, то динаміка показників його економічної діяльності визначатиметься їхніми можливостями щодо участі у виробничо-господарських процесах. При цьому слід зазначити, що переважна більшість операцій є фізично виснажливими та потребують належної професійної підготовки. Як наслідок, має місце синусоподібна динаміка продуктивності селянського господарства, періоди спадів якої обумовлені демографічними процесами в родині (народження та виховання дітей, старіння та смерть членів сім'ї тощо).

3.3 Взаємопов'язаність продуктивності праці та освітньо-культурного розвитку членів родини. Сучасний етап суспільного розвитку характеризується посиленням значущості інформаційних технологій в усіх сферах життя, в т.ч., в сфері аграрного виробництва. Невід'ємною складовою успішної підприємницької діяльності нині є активне використання науково містких техніко-технологічних рішень, підвищення рівня діджиталізації в системі господарських відносин. Слід зазначити, що наявність широкого спектру моделей господарювання створює умови для їхньої реалізації за умов наявності незначного стартового капіталу, що, в свою чергу, важливо для селянських господарств. В даному аспекті набуває особливої значущості загальний освітній рівень членів

домогосподарства, оскільки реалізувати наукомісткі проекти за умов відсутності належної освітньої бази є практично неможливо.

Як бачимо, в рамках сімейного господарства мають місце поєднання економічної, соціальної та культурної складових. Розпорядок робочого дня в сфері сільськогосподарського виробництва формує життєвий ритм родини, а елементи культурних відносин вітчизняного селянства тісно інтегровані в систему організаційно-технологічного та інформаційного забезпечення господарської діяльності. Дані обставини являють собою одну з важливих складових забезпечення стійкості даної форми господарської діяльності за рахунок формування специфічного інституційного середовища.

Розглядаючи характер взаємодії між соціальними та економічними складовими процесу функціонування сімейних форм аграрного виробництва в Україні, ми виходили з наступних аспектів даного питання.

1. Концентрація на внутрішніх факторах впливу, природа якого має стабільний характер. Для вітчизняної аграрної сфери характерним є періодичне коливання векторів державної політики, поява та зникнення проєктів, які проголошуються стратегічними. Також в процесі дослідження ми абстрагувалися від дослідження впливу факторів, які мають форс-мажорну природу (епідемії, військові конфлікти, соціально-політичні заворушення, природні-катаклізми тощо).

2. Акцентування на особливостях використання наявного ресурсного потенціалу. Специфіка господарства селянського типу як об'єкту дослідження обумовлює застосування переважно власних засобів виробництва та робочої сили. При цьому рівень ефективності використання земельних ресурсів та матеріально-технічного забезпечення визначається якістю трудових ресурсів, їхніми професійними компетенціями та загальним професійно-кваліфікаційним рівнем.

3. В якості ресурсної бази розглядаються земля, праця та капітал, з урахуванням авторського бачення характеру процесів еволюції їхнього використання. Специфіка застосування базових елементів процесу виробництва розглядається, виходячи з положень факторно-ротаційної концепції економічного

розвитку. У відповідності до них сучасний етап функціонування національної економіки характеризується домінуючою комбінацією людських та природних ресурсів. При цьому акцент робиться на підвищенні рівня використання інтелектуальних ресурсів та пошуку нових способів використання елементів навколишнього середовища. В останньому випадку ми можемо говорити як про «зелену енергетику», так і про нові напрями в туристичному бізнесі.

Враховуючи зазначені обставини, нами було розроблено схему взаємодії соціально-

економічних складових внутрішнього середовища селянського господарства (рис.1.). Відповідно рівень використання складових наявного ресурсного потенціалу визначається не тільки фактом існування прогресивних методів господарювання. Значною мірою характер його ефективності обумовлюється мірою готовності з боку членів селянського господарства до можливих трансформацій умов економічної діяльності, зберігаючи при цьому інституційні засади свого функціонування.

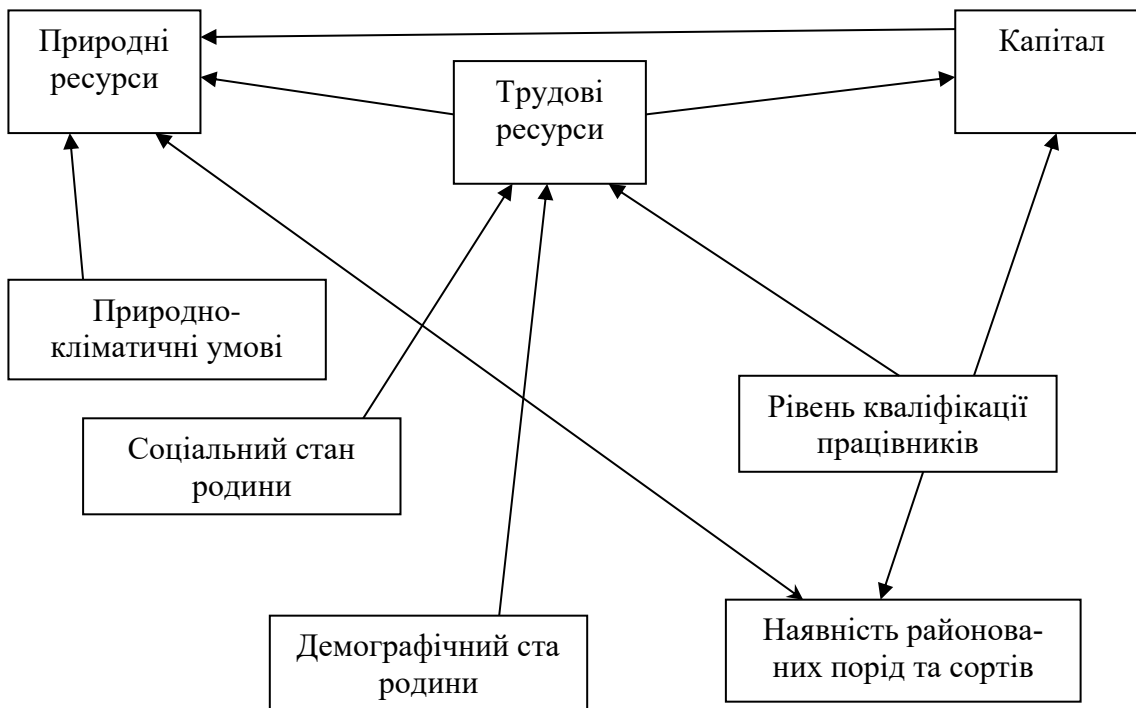

Рис. 1. – Схема взаємодії соціально-економічних складових внутрішнього середовища селянського господарства*

*Джерело: розробка авторів

Останній аспект є надзвичайно важливим, оскільки селянський спосіб ведення економічної діяльності в своїй основі містить відповідні морально-етичні принципи.

1. Концепція сільської спільноти як єдиної сукупності, що базується на міжособистісних зв'язках родинного типу. Ми погоджуємося зі думкою Д.В. Єременко щодо подвійної інституційної природи сучасних селянських господарств товарного напрямку[9]. Їхнє функціонування відбувається в межах сільської громади, а тому запорукою подальшої ефективної економічної діяльнос-

ті є налагодження взаємовигідної співпраці із іншими членами. Найбільш прийнятною та звичною формою взаємовідносин в даному випадку є сімейна модель.

2. Позиціонування сільськогосподарського виробництва як базової галузі національної економіки. Члени селянського господарства та представники наукової спільноти справедливо вказують не безальтернативність аграрного сектору як галузі, що забезпечує населення продовольством. Більше того, за сучасних умов сільськогосподарське виробництво розглядається як перспектив-

ний елемент енергетичної галузі, причому джерела є відновлювальними. В останньому аспекті слід відмітити наявність цілого напрямку вітчизняної економічної науки, що отримав назву «фізична економія», позиціонує себе як послідовників вчення фізіократів та вважає сільське господарство основою економічного життя.

3. Унікальний статус земельних ресурсів. Специфіка використання природних (перш за все, земельних) ресурсів в процесі сільськогосподарського виробництва обумовлює формування культури дбайливого ставлення до землі. Для селян, які постійно проживають в межах відповідної громади, вона стає значно більшим, ніж засіб виробництва, набуваючи певної сакральності. Відносно економічних процесів слід відмітити, що питання дбайливого землекористування є важливою складовою екологічно відповідального ведення підприємницької діяльності.

4. Формування специфічної психології селянських господарств. Даній системі цінностей притаманне поєднання консервативності, місцевого патріотизму та принципів соціальної справедливості. Треба зазначити, що вона є результатом процесу історичного розвитку вітчизняного селянства, яке в різних історичних умовах зберігало власну унікальність як важливого фактору збереження села.

Як бачимо, специфіка функціонування селянських господарств відображається в сис-

темі культурних відносин в межах територіальної громади. Разом із цим треба відмітити, що в переважній більшості позицій відповідні принципи відповідають положенням концепції сталого розвитку в екологічному, економічному та соціальному аспектах. Відповідно за сучасних умов однією з важливих складових збереження українського села є забезпечення максимально широкої практичної реалізації принципів функціонування селянських господарств серед членів громади. Більше того, актуальним, на нашу думку, є адаптація зазначених принципів до стандартів постіндустріальної економіки та моделі інформаційного суспільства.

Висновки. В статті висвітлено теоретичні засади функціонування сімейних форм аграрного виробництва в Україні. Проаналізовано особливості ідентифікації даної категорії аграріїв в нормативно-правовій, статистичній та науковій літературі. Сформульовано специфічні фактори впливу на функціонування сімейних форм аграрного виробництва як соціально-економічного утворення. Обґрунтовано важливість дослідження взаємодії між виробничою та соціальною складовими розвитку даної категорії сільськогосподарських виробників. Визначено базові морально-етичні принципи функціонування селянських господарств. Доведено важливість поширення даних принципів в межах сільської громади як засобу сприяння її подальшого соціально-економічного розвитку.

Список літератури:

1. Zbarskyi V., Ovadenko V. (2019) The development of the social sphere of the Ukrainian village: aregional aspect Вісник Черкаського університету. 2019. N 2 с.77-86
2. Єременко Д. В. Конкурентоспроможність фермерських господарств України: теорія, методологія, практика: [монографія]. Мелітополь, 2017. 310 с
3. Varchenko, O., Svytnous, I., Grynchuk, Y. and at (2018). The strategy of developing agricultural supply chain in terms of food security in Ukraine International Journal of Supply Chain Management. 7(5). 657-666.
4. Mishenin, Y., Valentynov, V., Maslak, O., Koblianska, I. (2017) Modern transformation in small-scale agricultural commodity production in Ukraine. Marketing and management of innovation, 4, 358–366.
5. Shuba, B., Sotskyi, A. (2019) World experience in financing innovative small business. Baltic Journal of Economic Studies, 1, 239-244
6. Simanaviciene, Z., Virgilijus, D., & Simanavicius, A. (2017). Psychological factors influence on energy efficiency in households. Oeconomia Copernicana, 8(4), 671-684. <https://doi.org/10.24136/oc.v8i4.41>
7. Закон України «Про особисте селянське господарство» № 742 від 15.05.2003р. URL: <http://konesh.ru/zakon-ukrayini-pro-osobiste-selyanseke-gospodarstvo-stranica-4.html> (дата звернення 16.10.2020).
8. Закон України «Про фермерське господарство» № 973-IV.: від 19.06.2003 Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/973-15>.
9. Kalchenko S., Eremenko D., Hrybova D. Features of the use of resource potential in peasant farms. Baltic Journal of Economic Studies. 2018. Vol 4. No 4. S. 140–144.
10. Zbarsky, V., Trusova, N., Sokil, O., Pochernina, N., Hrytsaienko, M. (2020). Social and Economic Determinants for the Development of Resource Potential of Small Forms of Agrarian Production in Ukraine. Industrial Engineering & Management Systems. Vol. 19. No. 1 P. 133-142.

11. Olebogeng, D. D., Gaanakgomo T. (2018). Challenges and constraints facing emerging farmers in North West Province, DR Kenneth Kaunda district municipality – Ventersdorp local municipality, South Africa. *International Journal Of Economic Research*. Volume.15 P. 99-108

References:

1. Zbarskyi V., Ovadenko V. (2019) The development of the social sphere of the Ukrainian village: aregional aspect. *Visnyk Cherkaskoho universytetu*. N 2, pp. 77-86
2. Yeremenko D. V. (2017) Konkurentospromozhnist' fermers'kykh hospodarstv Ukrayiny: teoriya, metodolohiya, praktyka: [monohrafiya]. [Competitiveness of farms of Ukraine: theory, methodology, practice: [monograph]]
3. Varchenko, O., Svyynous, I., Grynchuk, Y. and at (2018). The strategy of developing agricultural supply chain in terms of food security in Ukraine *International Journal of Supply Chain Management*. 7(5), pp. 657-666.
4. Mishenin, Y., Valentynov, V., Maslak, O., Koblianska, I. (2017) Modern transformation in small-scale agricultural commodity production in Ukraine. *Marketing and management of innovation*, 4, pp. 358–366.
5. Shuba, B., Sotskyi, A. (2019) World experience in financing innovative small business. *Baltic Journal of Economic Studies*, 1, pp. 239-244
6. Simanaviciene, Z., Virgilijus, D., & Simanavicius, A. (2017). Psychological factors influence on energy efficiency in households. *Oeconomia Copernicana*, 8(4), pp. 671-684. <https://doi.org/10.24136/oc.v8i4.41>
7. Zakon Ukrayiny «Pro osobyste selyans'ke hospodarstvo» [The Law of Ukraine «On Personal Peasant Farming»] 2003. № 742. Available at: <http://konesh.ru/zakon-ukrayini-pro-osobiste-selyanseke-gospodarstvo-stranica-4.html> (accessed 16 October 2020).
8. Zakon Ukrayiny «Pro fermers'ke hospodarstvo» [Law of Ukraine "On Farming"] 2003 № 973-IV Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/973-15>. (accessed 16 October 2020).
9. Kalchenko S., Eremenko D., Hrybova D. Features of the use of resource potential in peasant farms. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol 4. No 4., pp. 140–144.
10. Zbarsky, V., Trusova, N., Sokil, O., Pochernina, N., Hrytsaienko, M. (2020). Social and Economic Determinants for the Development of Resource Potential of Small Forms of Agrarian Production in Ukraine. *Industrial Engineering & Management Systems*. Vol. 19. No. 1, pp. 133-142.
11. Olebogeng, D. D., Gaanakgomo T. (2018). Challenges and constraints facing emerging farmers in North West Province, DR Kenneth Kaunda district municipality – Ventersdorp local municipality, South Africa. *International Journal Of Economic Research*. Volume.15, pp. 99-108.

**Вимоги до статей, що друкуються
у “Збірнику наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)”**

Збірник призначений для фахівців, які цікавляться теоретичними та прикладними проблемами економіки, фінансів і кредиту, обліку і аудиту, менеджменту та маркетингу мікро-, мезо- та макrorівня національної та міжнародної економіки. Збірник надає можливість вченим та здобувачам наукових ступенів провести публічну апробацію, а науковій спільноті – ознайомитися з останніми результатами досліджень теоретичних і прикладних проблем національної та міжнародної економіки.

Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) включений до Переліку наукових фахових видань України, є науковим виданням, в якому можуть бути опубліковані основні результати дисертаційних робіт (наказ МОН №1328 від 21.12.2015 р.). Відповідно до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України (наказ МОН України від 15 січня 2018 року № 32) Збірнику присвоєно категорію «Б», що затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 № 886.

Збірник виходить до 4 разів на рік. Останні дати подання статей:

№1 – до 1 березня; №2 – до 1 травня; №3 – до 1 жовтня; №4 – до 1 грудня.

Для участі у формуванні збірника наукових праць необхідно подати:

1. Електронний варіант статті, оформлений відповідно до наведених нижче вимог, виконаний у редакторі MS Word.

2. Рецензію доктора наук (за тематикою статті) – для авторів без вченого ступеня. Відсканований документ повинен містити підпис рецензента, засвідчений печаткою установи, в якій він працює.

3. Файл із відомостями про автора (прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи, поштова адреса для пересилання авторського примірника, контактні телефони, адреса електронної скриньки) та інформацією про кількість примірників і необхідність поштової пересилки.

4. Електронні копії анотації англійською мовою у форматах *jpeg* (сканована копія) та *doc* (у редакторі MS Word), завірену професійним перекладачем або викладачем англійської мови зі знанням економічної термінології.

5. Електронну копію платіжних документів (оплата здійснюється після прийняття позитивного рішення щодо друку статті).

Пакет перерахованих вище матеріалів надсилається на електронну скриньку:
sp_tsatu@tsatu.edu.ua, ivanvd@ukr.net

Структура статті:

1. Індекс УДК.

2. Прізвище та ініціали автора.

3. Відомості про автора – науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи автора (повністю без аббревіатур), e-mail.

4. Назва статті (до десяти слів).

5. Анотація мовою статті (від 300 до 500 знаків)

6. Ключові слова мовою статті (не менше шести слів або словосполучень).

7. Код JEL Classification.

8. Прізвище та ініціали автора (англійською).

9. Відомості про автора (англійською) – науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи автора (повністю без аббревіатур), e-mail.

10. Назва статті (англійською).

11. Розширена анотація англійською мовою (від 1600 до 1800 знаків) містить наступні розділи: постановка завдання, результати дослідження, висновки

12. Ключові слова (англійською).

13. Текст у структурованому вигляді із виділенням наступних елементів:

13.1 Постановка проблеми (постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями);

13.2 Аналіз останніх досліджень і публікацій (аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття);

13.3 Формулювання цілей статті (постановка завдання);

13.4 Виклад основного матеріалу (виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів);

13.5 Висновки (висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку).

14. Список використаних джерел (мовою оригіналу). Бібліографічний опис літературних джерел оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

15. Список використаних джерел в романській абетці (транслітерація) – References, оформлений відповідно до вимог APA (<http://www.apastyle.org>).

16. Вказати назву рубрики, в якій має бути надрукована стаття – відповідає назві однієї з наукових спеціальностей галузі знань "Соціальні та поведінкові науки", "Управління та адміністрування":

051 – Економіка;

071 – Облік і оподаткування;

072 – Фінанси, банківська справа та страхування;

073 – Менеджмент;

075 – Маркетинг;

076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Технічні вимоги до оформлення статті:

- Приймаються статті, написані однією із трьох мов: українською, російською, англійською.
- Назва файлу зі статтею – прізвище автора.
- Формат сторінки – А4.
- Поля з усіх боків – 2 см.
- Всі сторінки мають бути у книжковій орієнтації.
- Обсяг статті – не менше 10 друкованих сторінок.
- Окремі елементи статті:
 - Індекс УДК - Times New Roman, 12, напівжирний, вирівнювання ліворуч, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0 см;
 - Прізвище та відомості про автора (авторів) - Times New Roman, 12, курсив, вирівнювання праворуч, інтервал – 1,0;
 - Порожній рядок;
 - Назва статті - Times New Roman, 16, великими літерами, напівжирний, вирівнювання по центру, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0 см;
 - Порожній рядок;
 - Анотація та ключові слова - Times New Roman, 10, курсив, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 1,25 см;
 - Порожній рядок;
 - Код JEL Classification - Times New Roman, 12, напівжирний, вирівнювання ліворуч, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0 см;

- Прізвище та відомості про автора (англійською) - Times New Roman, 12, курсив, вирівнювання праворуч, інтервал – 1,0;
- Порожній рядок;
- Назва статті (англійською) - Times New Roman, 16, великими літерами, напівжирний, вирівнювання по центру, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0 см;
- Порожній рядок;
- Анотація та ключові слова (англійською) - Times New Roman, 10, курсив, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 1,25 см;
- Порожній рядок;
- Текст статті - Times New Roman, 14, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25 см, назви підпунктів виділяються напівжирним шрифтом;
- Порожній рядок;
- Список використаних джерел – Times New Roman, 10, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0,5 см, слова "Список використаних джерел" виділяються напівжирним шрифтом;
- Порожній рядок;
- Список використаних джерел (англійською) - References – Times New Roman, 10, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0,5 см;

- Оформлення таблиць:

Таблиця 1

Назва таблиці

- Оформлення ілюстрацій:

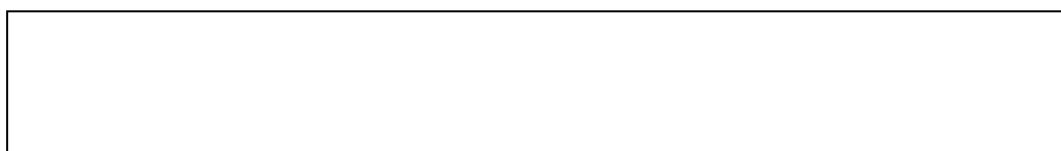

Рис. 1. Назва рисунку.

- Формули виконуються за допомогою вбудованого редактора формул MS Word і нумеруються з правого боку:

Формула (1)

- Абзаци позначати тільки клавішею "Enter", не застосовувати пробіли або табуляцію (клавіша "Tab").
- Посилання на літературу в тексті необхідно давати в квадратних дужках, наприклад, [3, с. 35; 8, с. 56-59], в яких перша цифра вказує порядковий номер джерела в списку літератури, а друга – відповідну сторінку в цьому джерелі; одне джерело (зі сторінкою) відокремлюється від іншого крапкою з комою.
- Всі статистичні дані мають бути підкріплені посиланнями на джерела.
- Всі цитати мають закінчуватися посиланнями на джерела.
- Кількість джерел у списку літератури повинна складати не менше 10 (з них не менше 4 іноземних).

Редакція може відхилити статтю, якщо:

- ✓ відсутній повний пакет супровідних документів;
- ✓ оформлення статті не відповідає зазначеним вище вимогам;
- ✓ тематика статті не відповідає профілю видання;
- ✓ назва статті не відповідає змісту;
- ✓ стаття написана на низькому науковому рівні;
- ✓ матеріали повністю або частково публікувались раніше в інших виданнях або
- ✓ подані до розгляду редакціям інших журналів;
- ✓ стаття повністю або частково чужа (автор вчинив плагіат);
- ✓ порушена в статті проблема втратила актуальність.

Автори несуть відповідальність за точність наведених у статті термінів, прізвищ, даних, цитат, статистичних матеріалів тощо.

Усі матеріали, що надсилаються для публікації, проходять рецензування.

Рішення про публікацію статті приймає редколегія.

Рукописи, які відхилила редакційна колегія, авторам не повертаються.

Редакція залишає за собою право скорочувати, правити текст і змінювати назву статті.

Сподіваємося на плідну співпрацю!

Редакційна колегія Збірника наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)

Контактні дані:

Адреса: 72315, Україна, Запорізька область,

м. Мелітополь, пр-т Б. Хмельницького, 18,

Таврійський державний агротехнологічний університет,

Факультет економіки та бізнесу.

тел. (0619) 42-32-01 – Ортіна Анна Володимирівна